

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos laikraštis

2022 m. Birželis Nr. 228

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

Padaryk mūsų širdį panašią į savo Širdį!

Kun. Nerijus PIPIRAS

Birželio mėnuo skirtas Švenčiausiosios Jėzaus Širdies garbei. Jaudinančiai skamba maldavimas, kad Jėzaus Širdis mūsų širdis padarytų panašias į Save. Artintis prie Jos, žvelgti į Ją reikia kiekvienam tikinčiajam. Noriu pasidalyti keliomis mintimis apie pamaldumo Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai ištakas.

Nuo apaštalų laikų Bažnyčioje visuomet egzistavo pamaldumas Jėzaus meilei. Nuo pirmųjų amžių evangelisto Jono pavyzdžiu buvo apmąstomas pervertas Kristaus šonas ir ištėkėjęs iš jo kraujas bei vanduo. Šis slėpinys suformavo požiūrį, kad iš Jėzaus šono gimė Bažnyčia, panašiai kaip Ieva iš Adomo. Tačiau nėra jokių užuominų, kad per pirmuosius dešimt amžių būtų buvusi garbinama sužeista Jėzaus Širdis.

XI – XII amžiais aptinkami pirmieji aiškūs pamaldumo Švč. Jėzaus Širdžiai ženklai. Per žaizdą šone pamažu priartėta prie Sužeistos Širdies, o žaizda Širdyje simbolizavo meilės žaizdą. Pamaldumas formavosi benediktinų ar cisterių vienuolynų atmosferoje, šv. Anzelmo ir šv. Bernardino idėjų pasaulyje. Dabar sunku pasakyti, kokie buvo pirmieji tekstai, kas buvo pirmieji tokio pamaldumo puoselėtojai. Toks pamaldumas buvo gerai žinomas šv. Gertrūdei ir šv. Matildai. Jos jį apipynė daugybe gražių maldų ir praktikų. Ypač paminėtina šv. Gertrūdos vizija per šv. Jono Evangelisto šventę (gruodžio 27 d.). Istorija byloja, kad kai Viešpats leido šv. Gertrūdei priglauti galvą prie Išganytojo žaizdos, ji išgirdo Dieviškosios Širdies plakimą ir paklausė šv. Jono: „Jeigu per Paskutiniąją Vakarieneį jis taip pat girdėjęs šį įstabų pulsavimą, kodėl apie tai niekada neužsiminėš?“ Šv. Jonas atsakė, kad šį apreiškimą jis saugojęs tiems laikams, kai atšalusiam pasauliui jo prireiks meilei atgaivinti. Švenčiausioji Širdis nuo Kryžiaus savo spinduliu sužeidė ir Asyžiaus Neturtėlio, šventojo Pranciškaus širdį. Šv. Kotryna Sienietė, išmainiusi savąją širdį į Švč. Širdį, jautė ją plakant savo krūtinėje. Akivaizdu, jog pagal Dievo sumanytą svarbiausias vaidmuo skleidžiant tą paslaptingą meilės liepsną atiteko gerokai vėliau gyvenusiai šv. Marijai Margaritai.

XIII – XVI a. pamaldumas buvo praktikuojamas, bet neplėtojamas. Švč. Širdį

garbino šia malone apdovanotos sielos. Bet tai buvo tik individualus mistinio pobūdžio pamaldumas. Tuo metu jis dar nebuvo išaukęs į visuotinį judėjimą. Nebent išskirtume Penkių žaizdų pamaldumą, kurio centre – Širdies žaizda. Jį uoliai skleidė pranciškonai.

XVI a. įvyko esminis pokytis – pamaldumas perėjo iš mistinės sferos į krikščionišką asketizmą. XVII a. dėl pranciškonų Penkių žaizdų pamaldumo bei jėzuitų tradicijos naudoti Širdies atvaizdą ant knygų viršelių ir savo bažnyčių sienų paplito Jėzaus

Širdies atvaizdas. Prancūzijoje šv. Jonas Eudas (1602–1680 m.) šį vis dar asmeninio pobūdžio pamaldumą pavertė viešu ir, pagerbdamas jį, įvedė šventę. Tėvas Eudas visų pirma yra Marijos Širdies apaštalas, tačiau jo Skaisčiausiosios Širdies pamaldume svarbi buvo ir Jėzaus Širdis. Palaipsniui Švč. Širdies pamaldumas buvo atskirtas ir 1670 m. rugpjūčio 31 d. Prancūzijoje, Didžiojoje Reno seminarijoje, pirmą kartą labai iškilmingai buvo švenčiama Švenčiausiosios Širdies diena.

Šv. Marijai Margaritai Alakok (Alacoque) (1647–1690), kukliai vizičių vienuolei iš Paray le Monial, buvo skirta ypatinga misija – Kristus jai atskleidė savo Širdies troškimus ir patikėjo atnaujinti šį pamaldumą XVII amžiaus Prancūzijoje. Tuo metu žmonių tikėjimas buvo pakirstas, prieš Bažnyčią buvo maištaujama, nepaisoma jos mokymo. Šimtmečius kurtą Bažnyčios struktūrą ardė stiprėjantis protestantizmas, jansenizmo erezijos, racionalizmas. Šiai šventajai apreiškimų būta daug ir jie buvo ypatingi: apreiškimas, įvykęs per šv. Jono šventę (gruodžio 27 d., turbūt 1673 m.), kai Jėzus leido Marijai Margaritai, kaip kažkada šv. Gertrūdei, priglauti galvą prie Jo Širdies ir atskleidė jai savo meilės stebuklus, sakydamas, kaip Jis trokšta, kad visa žmonija apie tai sužinotų, kad Jo gerumo lobiai pasklistų ir

Prel. Vytautas Steponas VAIČIŪNAS

Mylintis Tėvas

Turiu aš Tėvą, kurs nuolat saugo
Ir mano kasdienybę lydi.
Jei panorėčiau kito draugo –
Vis tiek Jis neapleidžia, myli.

Jei pabandau nuo Jo pabėgti,
Jisai suteikia laisvę.
Bet jei bandyčiau pasislėpti,
Pajusčiau šurpulingą baimę.

Žinau, kad suklystu ne kartą.
Jam pasiteisinti nereikia.
Jis jau iš anksto viską žino –
Ir atgailaujančiai paduoda ranką.

Birželio pirmąjį sekmadienį švenčiame Tėvo dieną. Šią dieną Bažnyčia teikia iškilmingą palaiminimą tėvams: Kristaus Prisikėlimo bazilikoje 11.00 val. aukojamos šv. Mišios už gyvuosius tėvus, o 18.00 val. – už mirusiųjų. 17.00 val. giedamas Rožinis už mirusius tėvus.

kad šiam darbui Jis išsirinko ją; apreiškimas (turbūt 1674 m. birželį ar liepą), kuriame Jis paprašė, kad būtų pagerbtas per Jo Širdį; apreiškimo metu Jis pasirodė švytintis meile ir paprašė pamaldumo atpirkimo meilei dažnai priimant Komuniją, taip pat priimant Komuniją kiekvieną mėnesio pirmąjį penktadienį ir laikytis Šventosios valandos; apreiškimas, vadinamas „didžiuoju“, įvykęs per Kristaus Kūno oktavą 1675 m. (turbūt birželio 16 d.), kai Jis pasakė: „Štai Širdis, kuri taip mylėjo žmones, <...> vietoj padėkos iš didesnės (žmonijos) dalies susilaukiu tik nedėkingumo...“ ir paprašė Marijos Margaritos atsilyginimo šventės penktadienį po Kristaus Kūno oktavos, liepdamas jai pasitarti su tėvu Klodu de la Kolombjeru, jėzuitų namų Paray miestelyje vyresnioju; pagaliau apreiškimai, per kuriuos Marija Margarita buvo paprašyta, kad Švč. Širdį iškilmingai pagerbtų ir Prancūzijos karalius, o naujojo pamaldumo skleidimas buvo patikėtas vizičiams bei Jėzaus draugijos kunigams.

Praėjus kelioms dienoms po „didžiojo apreiškimo“ 1675 m. birželį, Marija ▶

Padaryk mūsų širdį panašią į savo širdį!

Margarita visa papasakojo tėvui de la Kolombjerui, kuris, atpažinęs Dievo Dvasios veikimą, pasišventė Švenčiausiajai Širdžiai. Jis paliepė šventajai aprašyti apreiškimą ir išsiuntinėjo jos pasakojimą po visą Prancūziją ir Angliją. Jam mirus 1682 m. vasario 15 d., jo dvasiniame dienoraštyje buvo rasta jo paties ranka perrašyta Marijos Margaritos pasakojimo kopija ir jo mintys apie pamaldumo naudą. Dienoraštis kartu su pasakojimu ir išsamiu pamaldumo paaiškinimu buvo išleistas Lijone 1684 m. Per apreiškimą 1674 m. Marijai Margaritai buvo parodyta Švč. Širdis liepsnose, akinanti labiau už saulę ir skaidri kaip kristolas, su garbinama žaizda. Širdį juosė erškėčių vainikas, simbolizavęs žmonių nuodėmių sukeltas kančias, o ant Širdies uždėtas kryžius reiškė, jog nuo pat

pirmosios Įsikūnijimo akimirkos, nuo tos akimirkos, kai susiformavo Švč. Širdis, ant jos buvo uždėtas Kryžius. Pagal šią viziją Marija Margarita nupiešė atvaizdą, kurį Bažnyčia garbina ir šiandien – liepsną, erškėčių vainiką ir Kryžių.

Pamaldumas vis labiau plito, 1693 m. buvo suteiktos indulgencijos Švč. Širdies brolijoms, o 1697 m. vizitėms leista švęsti Penkių žaidžų Mišias. 1720 m. per Marselio maro epidemiją, turbūt pirmą kartą buvo atliktas iškilmingas visuotinis pasiaukojimo aktas ir pagarbinimas viešoje, ne religinėje aplinkoje. Marselio pavyzdžiu pasekė kiti pietų Prancūzijos miestai. Pamaldumas tapo visuotinis. 1856 m. Popiežius Pijus IX paskelbė Švč. Širdies dieną visuotine Bažnyčios švente. Ypač po 1850 m. žmo-

nių grupės, kongregacijos, net valstybės pasiaukodavo Švč. Jėzaus Širdžiai, o nuo 1875 m. pasiaukojimo aktai išplito po visą katalikiškąjį pasaulį. 1899 m. birželio 11 d. popiežiaus Leono XIII įsaku visa žmonija buvo iškilmingai paaukota Švenčiausiajai Širdžiai.

Širdis – gyvenimo centras. Ietimi perverta Jėzaus Širdis mums primena, kokie Dievui esame svarbūs, o ištryškusios kraujo ir vandens srovės apima visą pasaulį, tarsi perkeldamos paties visa ko centrą į žmones. Jėzus kviečia į būtent tokią – atvertą Širdį, sudėti vargą ir prislėgtumą, nes Jo širdis nuolanki. Šiandien turime just, kad Jėzaus Širdis yra mūsų gyvenimo centras, įgalinantis plakti žmogiškas širdis. Nebijokim artintis prie Jos: suprasime, kas yra ir koks turi būti žmogus, tik pajutę Jėzaus Širdies tvinksnius. Juk visa tai dėl mūsų ir mums...

Birželinės pamaldos Švč. Jėzaus Širdies garbei Kristaus Prisikėlimo bazilikoje vyksta po vakarinių šv. Mišių.

LIETUVOS ATMINTINOS DATOS

Gedulo ir vilties diena: svarbiausi faktai

Vitas LENDRAITIS

Birželio 14-ąją Lietuva minės Gedulo ir vilties dieną. Šią dieną 1941 m. NKVD pradėjo masinius lietuvių areštus ir trėmimus į Sibirą. Priminsime svarbiausius faktus, susijusius su Lietuvos gyventojų trėmimais.

SSRS ir Vokietija 1939 metų rugpjūčio 23 d. pasirašė Nepuolimo sutartį. Pagal sutarties slaptuosius protokolus Lietuva pateko į SSRS įtakos sferą. 1940 birželio 15 d. SSRS kariuomenė peržengė Lietuvos sieną. Prasidėjo okupacija. 1940 metų rugpjūčio 3 d. SSRS Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvą sąjungine respublika. Visos Lietuvos gyvenimo sritys buvo pertvarkytos pagal sovietų modelį. Buvo reorganizuota kariuomenė, nacionalizuota žemė, bankai, pramonė,

transporto ir ryšių ūkis, įvestas rublis. Lietuvoje pradėjo veikti SSRS represinių žinybų, Vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD) ir Valstybės saugumo liaudies komisariato (NKGB), padaliniai. Dar 1939 metų spalio 11 d. Maskvoje pasirašytas NKVD įsakymas Nr. 00122 ir parengtos instrukcijos apie „antitarybinio elemento“ likvidavimą Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje. 1940 m. liepą pradėti masiniai areštai. 1941 metų birželio 14-ąją pradėti masiniai trėmimai turė iki birželio 22-osios. Tai buvo iš anksto suplanuota ir parengta akcija. Trėmimus vykdė specialūs NKVD daliniai. Jiems padėjo beveik visos Lietuvos SSR vidaus reikalų ir valstybės saugumo pajėgos, prokuratūros darbuotojai, sovietinis ir partinis aktyvas. Akcija buvo kruopščiai suplanuota ir parengta, buvo sukurtos smulkios instrukcijos, kaip vykdyti trėmimus. Kiekvienoje apskrityje NKGB turėjo parengęs išsamius trėmimo vykdymo planus. Į pagalbą pasitelkti ir NKGB bei NKVD darbuotojai iš Rusijos, Ukrainos ir Gudijos. Labiausiai nukentėjo inteligentija. Buvo ištremti Lietuvos Respublikos politiniai veikėjai, partijų ir organizacijų vadovai, karininkai, gydytojai, mokytojai, ūkininkai ir jų šeimos. Pirmasis trėmimų etapas baigėsi birželio pabaigoje Vokietijai užėmus Lietuvą. Tačiau 1944 m. liepos 4 d. Raudonajai armijai vėl įžengus į Lietuvos teritoriją prasidėjo antroji sovietinė okupacija ir sekė nauji trėmimų etapai.

Masiniai trėmimai prasidėjo 1941 m. birželio 14 d., šeštadienį 2 – 3 valandą ryto. Deportaciją vykdė LTSR ir iš TSRS atvykę represinių struktūrų pareigūnai, jiems padėjo Lietuvoje dislokuotos Raudonosios armijos kariai, talkino komunistų partijos vietos aktyvas. Trėmimų vykdytojų operatyvinė grupė įsiverždavo į tremiamųjų būstus, pakeldavo gyventojus iš miego, pagal turimus sąrašus patikrindavo šeimos sudėtį. Tada jie surengdavo kratą, ieškodami ginklų, aukso,

valiutos, po to pranešdavo apie jų ištrėmimą iš Lietuvos, jiems pasakant, kad bus išvežti „į kitas Sovietų Sąjungos sritis“. Baudėjų apsuptai šeimai buvo skiriama labai mažai laiko susiruošti. Vienur žmonėms buvo leidžiama pasiimti dalį savo turto, kitur jie buvo išvežami be jokių asmeninių daiktų. Dažnai tremiamųjų šeimos buvo atvirai apiplėšiamos. Tremtinių paliktas turtas turėjo būti aprašomas, konfiskuojamas ir paskirstomas, tačiau neretai tremtinių paliktą turtą pasisavindavo jo aprašymą ir paskirstymą vykdę pareigūnai. Tremdami žmones, baudėjai elgėsi žiauriai. Tremiamųjų šeimos buvo terorizuojamos, į mėginančius bėgti žmones buvo šaudoma. Į mašinas ar vežimus buvo grūdami seneliai ir naujagimiai, ligoniai ir nėščios moterys.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro duomenimis, 1940–1953 m. laikotarpiu iš Lietuvos buvo ištremta 131 600 žmonių. 1948 m. gegužės 22 d. 4 valandą ryto įvykdytas didžiausias masinis Lietuvos gyventojų trėmimas, kurio metu gyvulinuose vagonuose ištremta apie 40 tūkst. žmonių. Tarp jų – 10 897 vaikai iki 15 metų. Kas dešimtas Lietuvos tremtinys buvo vaikas. Kelyje į tremtį ir tremtyje žuvo apie 5000 Lietuvos vaikų. Dar apie 156 tūkstančiai. Lietuvos gyventojų buvo įkalinta. Taigi, bendras deportuotų asmenų skaičius priartėjo prie 300 tūkstančių. Sovietiniuose lageriuose buvo sušaudyta ir mirė apie 23 tūkstančius kalinių. Tremtyje, turimais duomenimis, žuvo apie 28 tūkstančių tremtinių. Taigi, bendras mirusiųjų skaičius viršija 50 tūkstančių. Lietuvos gyventojai tremiami ir kalinami buvo beveik visoje SSRS teritorijoje. Ypač daug lietuvių atsidūrė Krasnojarsko krašte, Rešotų lageriuose. Vyrų dažnai buvo atskiriami nuo šeimų ir siunčiami į Krasnojarsko krašto, Komijos ASSR, Sverdlovsko srities lagerius. Jų šeimos ištremtos į Altajaus kraštą, Novosibirsko sritį, Komijos ASSR.

Autoriaus seneliai ir tėtis Irkutsko srityje 1957 m. gegužės 7d.

SVEČIUOSE PAS...

Svečiuose ... aktyvių parapijiečių Linos ir Laimio Pupelių šeimoje

Vilius MISEVIČIUS

2022 m. birželio 26 d. baigiantis Šeimos metams, kurių logotipas yra *Šeima – Amoris laetitia* (Šeima – meilės džiaugsmas), kalbinaime parapijos bendruomenės šeimą – Liną ir Laimį Pupelius.

Vieną sekmadienio popietę su gydytoja odontologe Lina ir jos vyru elektronikos inžinieriumi Laimiu Pupeliais susitikome jų būste, esančiame Žaliakalnyje, Žemuočių gatvėje. Jie abu kauniečiai. Abu baigė 32-ąją vidurinę mokyklą (dabar V. Kuprevičiaus progimnazija). „Siame dar 1929 m. statytame name gyveno mano tėvai. Pastatą rekonstravę, nuo 2006 m. mūsų keturių asmenų šeima esame čia įsikūrę. Beje, dabar gyvename tik trise – vyresnioji dukra studijuoja užsienyje“, – užsiminė Laimis.

Lina kalbėjo, kad jos tėvai kilę iš Biržų. Baigę tuometinį Kauno medicinos institutą liko dirbti šiame mieste. L. Pupelienė, baigusi Medicinos akademiją, metus darbavosi tuometinėje „Energoremonto“ įmonėje, dabar jau 22 metai yra gydytoja odontologė „Kardiolitos“ klinikoje. L. Pupelis, KTU Automatikos fakultete įgijęs pramoninės elektronikos kvalifikaciją, jau 29 metus dirba toje pat įmonėje – yra UAB „Straujos“ prekybos sistemos serviso inžinierius. Senelių pėdomis pasuko ir vyresnioji dukra Gabrielė – ji yra Lietuvos Sveikatos mokslų universiteto gydomojo fakulteto penktakursė. Jaunėlę Adelina sudomino tarptautinės politikos ir ekonomikos kryptis – ji yra Prancūzijos Politikos mokslų universiteto Sciences Po trečiakursė. „Kadangi dukra pasirinko Šiaurės Amerikos šalių kryptį, ji studijuoja minėto Paryžiaus universiteto Reimso filiale. Pagal prancūzišką studijų sistemą studentai

prieš bakalauro darbą metus turi mokytis kitos šalies universitete. Tad ji dabar semiasi žinių Stokholme“, – akcentavo tėtis.

L. ir L. Pupeliai tikėjimo pradmenis gavo savo šeimose. „Kadangi mano tėvai Stasė ir Algirdas Rūtos buvo gydytojai ir sovietmečiu negalėjo viešai atlikti praktikuojančių katalikų apeigų, tad mane namuose pakrikštijo prelatas V. S. Vaičiūnas. Vėliau Pirmąją Komuniją priėmiau ir Sutvirtinimo sakramentą gavau mažojoje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje“, – prisiminė Lina. Pasak Laimio, kadangi tėvai Zofija ir Jonas Pupeliai buvo Kristaus Prisikėlimo parapijos tikintieji, savo atžalai Krikšto ir Pirmosios Komunijos vietą parinko netoli esančią Kristaus Prisikėlimo bažnyčią. O kai jam buvo devyneri, ypatingą Šventosios Dvasios malonę per Sutvirtinimo sakramentą pelnė Šv. Apaštalo Petro ir Povilo arkikatedroje bazilikoje. Pupeliai kalbėjo, kad tuo metu gyvendami daugiabutyje netoli Šv. Antano Paduviečio bažnyčios tikėjimo supratimą

gilino tos parapijos sielovados renginiuose. Jie pasigėrėjo tuometinio klebono K. Meilaus sugebėjimu skatinti jaunimą aktyviau tarnauti bažnyčiai – tad Laimis ne tik giedojo šios šventovės jaunimo chore, bet kartu su Lina ir sekmadieniais dalyvaudavo diskusijose su dvasiškiais. O kai persikėlė gyventi į namą Žemuočių g., tapo Kristaus Prisikėlimo parapijos maldininkais. Pokalbyje jie keletą kartų akcentavo Dievo malonę – už visas vertybes, kurias jie gauna, yra dėkingi tik Viešpačiui.

Nuo pat mažens artimai jausdamos tėčių ir senelių pamaldumą Dievui anksti Kristaus Prisikėlimo bažnyčių pradėjo lankyti ir abi Pupelių dukros. Atkurtoje Bazilikoje jos buvo pakrikštytos, priėmė Pirmąją Komuniją, o vėliau – ir Sutvirtinimo sakramentą. Chorvedžiui R. Baranauskui subūrus vaikų chorą, tėčių paskatintos mažosios Gabrielė ir Adelina tapo jo giesmininkėmis. Yra tokia tradicija – ruošiantis vaikams priimti Pirmąją Komuniją, Mišių metu vienas iš tėčių turi skaityti skaitinius iš Šventojo Rašto. Ta pareiga buvo patikėta Pupelyčių tėvams. Taip prieš dvylika metų Lina ir Laimis tapo dažniais Šventojo Rašto skaitovais. Pastebėjusi, kad ši pora moka raiškiai skaityti, pasižymi puikia dikcija, jaučia atsakomybę ir yra pareigingi parapijiečiai, Šventojo Rašto skaitovų koordinatore B. Vasylienė pakvietė juos tapti nuolatniais Dievo Žodžio skleidėjais į sekmadienio Eucharistijos šventimą Kristaus Prisikėlimo bazilikoje susirinkusiems parapijos maldininkams ir visiems Liturgijos dalyviams. Be to, Laimis Pupelis yra ilgametis mūsų parapijos Sumos choro „In Vivo Dei“ dalyvis, giesmėmis sodriu bosu šlovinantis Viešpatį.

(Pradžia. Tęsinys sekančiame numeryje)

IŠ PARAPIJOS GYVENIMO

Tremties kryžių paroda bazilikoje

Gegužę tikintieji ir pilgrimai, užsukę į Kristaus Prisikėlimo baziliką, galėjo pasigrožėti tautodailininko Tito Milašiaus neįprasta kryžių paroda – „Tremties kryžiai“.

Titus Milašius – tautodailininkas, į tradicinių, iš mažesnių medžio gabaliukų surenkamų „žvaigždės“ kryžių konstravimą pasukęs jau pensijoje. Įkvėpimas unikaliai kryždirbystei kilo po piligriminės kelionės į Izraelį – atsiminus savo vaikystėje Krasnojarsko tremtyje duotą pažadą pačiam pagaminti 1934 m. lietuviškame žurnale matytą kryžiaus fotografiją. Metodiką, paremtą medžio dalelių surinkimu „mazgais“, išmoko iš kito mokykloje sutikto lietuvio, kurio eksponatą pamatė atsitiktinai.

Titus pagaminęs jau daugiau nei 20 didelių kryžių. Išsaugotą istorinį 1863 m. sukilimo dalyvio pagamintą kryžių perdavė

Nacionaliniam muziejui, o padaręs tikslią jo kopiją, padovanojo Lietuvos dailės muziejaus liaudies meno skyriui. Dar vieną originalų trijų kryžių paveikslą taip pat paskyrė Dailės muziejui, dedikavęs jį likimo bendražygiams tremtiniais.

Didžiąją karjeros dalį Titus Milašius pradirbo valstybės tarnyboje – sveikatos apsaugos sistemoje, taip pat Medicinos darbuotojų profsąjungos vyriausiuoju technikos inspektoriumi, o vėliau – Generalinėje miškų urėdijoje.

Jis taip pat parašė tremties Sibire prisiminimus, jų rankraštį atidavė Lietuvos Genocido centrai kartu su surinktų istorinių nuotraukų albumu, siekdamas, jog šie faktai išliktų istorinėje atmintyje.

Kristaus Prisikėlimo parapijos informacija

Paauglių vertybės: Kodėl religingi paaugliai mokosi geriau?

Niekas nesistebi, kai paaugliai nusigręžia nuo tėvų praktikuojamos religijos. Dažnai į tai žvelgiama kaip į savaime suprantamą dalyką. Bet, kaip teigiama Stanfordo universiteto (JAV) religijos sociologės dr. Ilanos Horwitz atliktame tyrime, neturėtume stebėtis, jei jų pažymiai dėl to taptų prastesni. Paaugliai, išpažįstantys kokią nors religiją, daugiau pasiekia akademinėje srityje nei tie, kuriems religija nieko nereiškia. Dėl to atsakingos dvi su religingumu susijusios paauglių vertybės – sąžiningumas ir bendradarbiavimas.

Tyrimo autoriai teigia, kad religinės bendruomenės padeda paaugliams ugdytis du įpročius, kurie labai naudingi mokantis – sąžiningumą ir bendradarbiavimą. Kaip teigia tyrimo autorė, abi praktikos – bažnyčios lankymas ir sėkmingas mokymasis – labai susijęs su įsipareigojimu, uolumu ir rutina. Rutina tapusi dienotvarkė – sekmadienis, keliuosi, einu į bažnyčią ir t. t. – išmoko jaunuolius disciplinos, įgūdžio, kuris vėliau tampa instrumentu, reikalingu sėkmingai akademinėi veiklai.

I. Horvitz apklausė 2491 valstybinėse mokyklose besimokanti paauglių; paauglių amžius – nuo 13 iki 17 metų. Ji juos sugrupavo į penkias kategorijas nuo religingiausių iki mažiausiai tikinčių. Tyrėja išsiaiškino, kad tikintys jaunuoliai yra pasiekę reikšmingai geresnių rezultatų nei „vengiantieji“ religijos. Pirmųjų akademinį įvertinimą

vidurkis yra 3,22 iš 4, o pastarųjų – 2,93. „Religingumas padeda besimokantiems paaugliams, nes jiems įdiegia klusnumą, kuriems rodomą pagarbą ir savikontrolę“, – teigė tyrėja. Šio tyrimo rezultatai labai panašūs į amerikiečių sociologijos eksperto Roberto Putnamo išvadas. Kažkada mokslininkas yra sakęs, jog „tikinčiųjų bendruomenės, kuriose žmonės kartu meldžiasi, tikriausiai yra svarbiausia Amerikos socialinio kapitalo talpykla... Bažnyčios – svarbus pilietinių įgūdžių, pilietinių normų, bendruomeninių interesų ir pilietinio susitelkimo inkubatorius.“

Ar pažymiai lemia religingumas ar kiti veiksniai? „Religingi paaugliai mažiau geria, rečiau užsiiminėja seksu, juos atidžiau prižiūri tėvai“, – sako religijos sociologė. „Šie kintamieji iš dalies paaiškina, kodėl religingiems vaikams geriau sekasi mokykloje. Tačiau mano modelis parodė, jog yra kai kas daugiau nei minėti faktoriai; kad aukštesnius pažymius lemia kažkas daugiau nei mažiau rizikingas tikinčių paauglių elgesys.“

Kitas I. Horwitz tyrimas, kuriame buvo vertinami tose pačiose šeimose užaugę, tačiau ne vienodai religingi paaugliai, parodė, kad tikintys jaunuoliai mokykloje pasiekė aukštesnius pažymių vidurkius, net kontroliuojant tokius su jų šeimomis susijusius padarinius kaip tėvų išsilavinimas, pajamos, vedybinis statusas ir kt. Dar daugiau, dėl mokykloje gautų aukštesnių pažymių dau-

giau tikinčių jaunuolių įstoja į universitetus ir įgija aukštesnius akademinis laipsnius per 14 metų nuo pirmojo jų religingumo matavimo. „Mūsų išvados rodo, kad paauglių religingumas daro reikšmingą įtaką jų mokymuisi tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu ir turėtų būti labiau vertinamas, kaip svarbūs švietimo ir ekonominio stratifikacijos varikliai“, – apibendrina I. Horwitz.

Po šios analizės kitaip ima atrodyti kiti tyrimai, teigiantys, jog religingumas atvirkščiai koreliuoja su intelektiniais gabumais, neva, kuo tu labiau tikintis, tuo kvailiesnis. I. Horwitz tyrimas iškelia klausimą – na ir kas, kad esi vunderkindas, jei tau vis tiek galiausiai nepasiseka, nes rytais neįstengi išlipti iš lovos?

Michaelis Cookas, australų publicistas, rašantis bioetikos temomis (iš www.naunau.lt)

Birželio mėn. liturginis kalendaris

- 5 – Šventosios Dvasios Atsiuntimas (*Sekminės*)
- 12 – Švenčiausioji Trejybė
- 19 – Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (*Devintinės*)
- 23 – Šv. Jono Krikštytojo Gimimas
- 24 – Švč. Jėzaus Širdis
- 29 – Šv. Petras ir Paulius, apaštalai

Eucharistija – mums duotas kelias: pats Dievas ieško garbintojų dvasia ir tiesa (plg. Jn 4, 23)

Valerija LIETUVNIKINĖ,
Švč. Sakramento adoruotojų
koordinatore

„Birželio mėnuo yra išskirtiniu būdu skirtas Jėzaus Širdžiai, pamaldumui, kuris suvienija didžiuosius dvasinius mokytojus ir paprastus Dievo Tautos narius. Jėzaus žmogiškoji ir dieviškoji širdis yra šaltinis, iš kurio galime visada pasisemti gailėstingumo, atleidimo ir Dievo švelnumo. Tai galime padaryti, apsisvarstydami Evangelijos ištrauką, pajusdami, kad kiekvieno Jėzaus veiksmo ir kalbėjimo centre yra Tėvo meilė. Taip pat galime pagarbinti Eucharistiją, Jėzaus meilę sakramente. Tada ir mūsų širdis po truputį, žingsnis po žingsnio, taps kantresne, dosnesne, gailėstingesne“, – sakė popiežius Pranciškus 2020 m. birželį. „Nėra nieko gražiau už Eucharistiją!“ – sušuko XIX a. gyvenęs šv. Petras Julijonas Eimaras. Ir čia pat pridūrė: „Tačiau tik maldingos sielos, priimančios Komuniją, apie ją mąsto, gali tai suprasti.“

Ar suvokiame ir ar dažnai prisimename, kokią malonę esam gavę – ateiti pasikalbėti

su Dievu prie gyvo ir čia pat esančio Viešpaties? „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuveina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (Jn 14, 6). Taip sakė pats Jėzus. Ar tikime? Kai klaidžiojame gyvenimo klystkeliais, štai pats Jėzus mums rodo kelią. „Viešpats Švenčiausiąjame Sakramente yra pastovus kelias. Jis yra priemonė ir pavyzdys“ (šv. P. J. Eimaras). 1864 m. jis rašė: „Mes drąsiai tvirtiname, kad Švenčiausiojo Sakramento išstatymo kultas yra būtinybė mūsų laikui... Jis reikalingas, kad išgelbėtų visuomenę. Visuomenė miršta, nes nebeteri tiesos ir meilės centro. Didysis mūsų laikų blogis yra tai, kad neiname pas Jėzų Kristų kaip pas savo Gelbėtoją ir Dievą. Apleidžiame vienintelį pagrindą, vienintelį įstatymą, vienintelę išganymo malonę... Tad ką daryti? Sugrįžti prie Gyvybės Šaltinio, ne prie istorinio Jėzaus ar danguje pašlovinto Jėzaus, bet verčiau prie Jėzaus Eucharistijoje.“ Kokios aktualios išlieka šios išstarmės ir mūsų tokiais sunkiais laikais! Kai pasaulyje sumaištis dėl ligų, karų ir bado, kai susipainiojome

žmogaus gyvybės klausimais, kai nerandame sutarimo gyvenimo klausimais, „iš ostijos liejasi visos malonės, Jėzus savo ostija pašventina pasaulį, tik neregimai ir dvasiškai“.

Dievas lieka ištikimas su žmogumi sudarytai Sandorai. Jis visada šalia, visada laukia ir trokšta išlieti savo malones. Kviečiu ateiti. Įsiklausyti. Būti su Dievu. Patirti susitikimą. Pabudėti su Jėzumi už taiką. Už taiką pasaulyje ir žmonių širdyse. Pajusti taiką ir ramybę savo širdyje, dovanojamą Jėzaus. „Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę“ (Jn 14, 27), – sakė Jėzus. Priimkime dovanas.

Mažajoje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje vyksta adoracija pirmadieniais – penktadieniais po ryto šv. Mišių nuo 9 val. iki 16 val. Trokštančius ir galinčius skirti bent vieną valandą per savaitę pabūti tyloje su Dievu, pajėgiančius įsipareigoti, prašome kreiptis į Valeriją tel. +370 651 97756.